

Ársskýrsla OR 2021

Viðaukar

Losun gróðurhúsalofttegunda og stuðlar vegna útreikninga

Efnisyfirlit

Losun gróðurhúsalofttegunda samstæðu OR 2018-2021	1
Upphitunarstuðlar og stuðlar sem nýttir eru við útreikning á losun og bindingu koltvíoxíðs	2

Ljósmynd á forsíðu: Gretar Ívarsson

Losun gróðurhúsalofttegunda samstæðu OR 2018-2021

Þær gróðurhúsalofttegundir sem gerð er grein fyrir eru koltvíoxíð (CO_2), metan (CH_4), brennisteinshexafluoríð (SF_6), tetrafluoretan (HFC-134a) og tvíköfnunarefnisoxíð (N_2O). Losun gróðurhúsalofttegunda frá virkjunum Orku náttúrunnar á Nesjavöllum og Hellisheiði miðast við rekstur virkjananna og tilrauna- og viðhaldsboranir á virkjanasvæðunum. Losun Veitna vegna aðveitu og dreifikerfis miðast við rekstur fastra og færarlegra varaafslstöðva. Losun koltvíoxíðs dróst saman á Hellisheiði og Nesjavöllum árið 2021 miðað við árið 2015. Losun metans dróst saman milli ára á Nesjavöllum og á Hellisheiði og Hverahlíð. Losun gróðurhúsalofttegunda frá bílaflota var lægri árið 2021 en árin á undan. Brennisteinshexafluoríð (SF_6) er notað sem einangrunargas í háspennubúnaði virkjana og aðveitu- og dreifistöðva samstæðu OR. SF_6 er einnig notað við TFT afilmælingar á háhitaholum.

LOFTTEGUND	UPPRUNI	EINING	2018	2019	2020	2021
Koltvíoxíð (CO_2)	Nesjavellir	tonn	15.000	15.500	14.500	12.900
	Hillisheiði og Hverahlíð	tonn	28.000	31.500	34.300	30.900
	Lághitasvæði	tonn	0	0	0	0
	Aðveitu- og dreifikerfi	tonn	1	2	2	2
	Bílafloti, eigin bílar og leigðir bílar (CO_2 ígildi)	tonn	500	470	450	400
	Flugferðir starfsmanna (CO_2 ígildi)	tonn	75	100	20	20
	Samgöngur starfsmanna í og úr vinnu (CO_2 ígildi)	tonn	120	110	40	70
	Skrifstofuúrgangur til urðunar (CO_2 ígildi)	tonn	14	10	10	10
	Úrgangur frá verkstað til urðunar (CO_2 ígildi)	tonn	320	310	370	245
	Lífrænn úrgangur til moltugerðar (CO_2 ígildi)	tonn	5	8	8	15
Samtals CO_2		tonn	44.035	48.010	49.700	44.562
Metan (CH_4)	Nesjavellir	kg	30.000	35.000	50.000	45.000
	Hillisheiði og Hverahlíð	kg	55.000	55.000	80.000	75.000
	Samtals CH_4	kg	85.000	90.000	130.000	120.000
Tvíköfnunarefnis-oxíð (N_2O)	Aðveitu- og dreifikerfi	kg	0	0	0	0
	Samtals N_2O	kg	0	0	0	0
Tetrafluoretan (HFC-134a)	Aðveitu- og dreifikerfi	kg	15	15	15	15
	Samtals HFC-134a	kg	15	15	15	15
Brennisteins-hexafluoríð (SF_6) ¹	Nesjavellir	kg				
	Hillisheiði	kg				
	Afilmælingar í Henglinum (TFT)	kg	0,09	0,07	0,03	0,03
	Aðveitu- og dreifikerfi	kg	1	1	1	2,2
	Samtals SF_6	kg	1,09	1,07	1,03	2,23

¹Heildarmagn SF_6 í rafbúnaði Veitna er um 4,3 tonn og í birgðum um 1 tonn. Þróun OR hefur sem samsvarar um 0,33 kg af SF_6 í birgðum.

Upplýsingar um upphitunarstuðla gróðurhúsa lofttegunda, sjá: : http://www.ipcc.ch/pdf/assessment-report/ar5/wg1/WG1AR5_Chapter08_FINAL.pdf og í viðauka um upphitunarstuðla og stuðla sem nýttir eru við útreikning á losun koltvíoxíðs og bindingu þess

Upphitunarstuðlar og stuðlar sem nýttir eru við útreikning á losun og bindingu koltvíoxíðs

Upphitunarstuðlar nokkurra gróðurhúsalofttegunda sem gefnir eru út og samþykktir af loftslagsnefnd Sameinuðu þjóðanna, IPCC², af breskum stjórnvöldum³, alþjóða flugmálastofnuninni, ICAO⁴, ásamt íslenskum stuðlum sem nýttir eru við útreikning á losun koltvíoxíðs og bindingu þess^{5,6,7}.

100-ÁRA UPPHITUNARSTUÐLAR FYRIR ÚTREIKNING Á CO ₂ -ÍGILDUM GRÓÐURHÚSALOFTTEGUNDA		
GRÓÐURHÚSALOFTTEGUND	STUÐULL	HEIMILD
Koltvísýringur (CO ₂)	1	
Metan (CH ₄)	28	
Tvíköfnunarefnisoxíð (N ₂ O)	265	IPCC ¹
Tetraflúoretan (HFC-134a)	1.300	
Brennisteinshexaflúoríð (SF ₆)	23.500	

STUÐLAR FYRIR ÚTREIKNING Á KOLEFNISLOSUN OG KOLEFNISBINDINGU				
TEGUND LOSUNAR/ BINDINGAR	ORKUGJAFI/AÐFERÐ BINDINGAR	EINING	STUÐULL	HVAÐAN/HEIMILD
Samgöngur/ Varaafl	Bensín	kg CO ₂ /L eldsneytis	2,20	Department for Business, Energy & Industrial Strategy ²
	Dísel	kg CO ₂ /L eldsneytis	2,63	U.S. Argonne National Laboratory ³
	Metan	kg CO ₂ /L eldsneytis	2,10	
	Flugsamgöngur	Sjá reiknível ⁴	Breytilegur ⁸	International Civil Aviation Organization (ICAO) ³
Kolefnis-binding	Skógrækt	tonn CO ₂ /hektara ⁵	4,40	Joel Chales Owona 2019
	Landgræðsla	tonn CO ₂ /hektara ⁶	2,75	National Inventory Report 2008
Dregur úr losun	Endurheimt votlendis	tonn CO ₂ /hektara ⁷	20	Gudmundsson, J., & Oskarsson, H. 2014.

¹ IPCC, 2013: *Climate Change 2013: The Physical Science Basis*. Contribution of Working Group I to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change. <https://www.ipcc.ch/report/ar5/wg1/>

² Losunarstuðlar vegna samgangna og úrgangs eru fengnir frá Department for Business, Energy & Industrial Strategy í Bretlandi. <https://www.gov.uk/government/collections/government-conversion-factors-for-company-reporting>

³ Mintz, M., et al. Well-to-Wheels analysis of landfill gas-based pathways and their addition to the GREET model. No. ANL/ESD/10-3. Argonne National Lab. (ANL), Argonne, IL (United States), 2010.

⁴ Reiknível fyrir flug: <http://www.icao.int/environmental-protection/CarbonOffset/Pages/default.aspx> Um forsendar reiknívelar: http://www.icao.int/environmental-protection/CarbonOffset/Documents/Methodology_ICAO_Carbon_Calculator_v9_2016.pdf

⁵ Joel Chales Owona 2019. Áhrif nýskógræktar á kolefnisbindingu í jarðvegi á Íslandi. <https://skemman.is/handle/1946/34470>

⁶ National Inventory Report 2008, https://www.ust.is/library/Skrar/Atvinnulif/Loftslagsbreytingar/ICELAND_NIR_2010.pdf

⁷ Gudmundsson, J., & Oskarsson, H. 2014. *Carbon dioxide emission from drained organic soils in West-Iceland*. Soil carbon sequestration for climate food security and ecosystem services pp. 155-159.

⁸ Stuðull breytilegur eftir gerð eldsneytis, lengd ferðar, tegund flugvélar, þyngd farms og fleira.

STUÐLAR FYRIR ÚTREIKNING Á KOLEFNISLOSUN VEGNA ÚRGANGS

Flokkur	Förgunarleið	Losunarstuðlar ⁹
Almennur úrgangur	Urðun	0,586
Grófur úrgangur	Urðun	0,099
Asbest	Urðun	0,001
Fráveituúrgangur	Urðun	0,271
Græn tunna til flokkunar	Brennsla	0,021
Málmar	Lokuð hringrás	0,021
Timbur - hreint	Urðun	0,828
Timbur - málað	Urðun	0,828
Garðaúrgangur	Urðun	0,579
Gler og steinefni	Opin hringrás	0,021
Plast	Brennsla	0,021
Bylgjupappi	Lokuð hringrás	0,021
Blandaður pappi	Lokuð hringrás	0,021
Skrifstofupappír	Lokuð hringrás	0,021
Dagblöð og tímarit	Lokuð hringrás	0,021
Lífrænt	Urðun	0,579
Óþekkt efni	Urðun	0,586
Ljósaperur	Urðun	0,016
Rafhlöður	Urðun	0,016
Rafgeymar	Urðun	0,016
Rafeindabúnaður	Urðun	0,016
Málning og prentúrgangur	Urðun	0,099
Olía og olíumengaður úrgangur	Urðun	0,099
Leysiefni	Urðun	0,099
Lífræn spilliefni, matarolía	Urðun	0,099
Ólífræn spilliefni	Urðun	0,099

⁹ Losunarstuðlar vegna úrgangs eru fengir frá Department for Business, Energy & Industrial Strategy í Bretlandi.
<https://www.gov.uk/government/collections/government-conversion-factors-for-company-reporting>